

ASRA NYTT

Arbejderhistorisk Samling Ringkøbing Amt

37 årgang

nr. 2.

2020

SSN:0996-2939

ASRA NYT - Udgivet af ASRA
Museumsgade 32. 7400 Herning

ASRAs hjemmeside:

www.asra.dk

Formand:

Jens Erik Sørensen

Højlundparken 17

7600 Struer

Mail: formand@asra.dk

Kasserer:

Inge Marie Jensen

Stabyvej 39. Staby 6990 Ulfborg

Tlf: 23834577

mail: kasserer@asra.dk

Redaktion:

Arkivgruppen

Leo Skaaning

mail: blad@asra.dk

Arkivmedarbejdere:

Jørgen Aarestrup-Nielsen

Jørgen Markmøller

Jørn Jensen

Inga Ries Pedersen

Tove Nykjær

Gerda Olesen

Leo Skaaning

Henry Ammitzbøll

Trykt med hjælp fra

Metal Herning

Deadline for næste nr.
aug. 2020

Inddhold:

side 2. Kolofon

side 3. Formanden har ordet

side 4. Tillidshvervene blev hans styrke - Helge Albertsen

side 9. Generalforsamlingen

side 13. Program for 4. maj arr.

side 14. Mette Frederiksens tale

side 18. Lizette Risgaards 1. maj tale

side 21. Alternativ 1. maj 2020

side 22. De første bryggeriarbejdere

side 26. Aflyst sangaften

side 27. Adresseliste

Forside billedet:

Plakaten til 1. maj 2020 -

er på ASRA NYTs forside.

For første gang i adskillige år, bliver 1. maj arrangementerne ikke som de plejer at være.

Corona virussen har lagt en klam hånd, ikke bare over Danmarks arbejderbevægelse, men over hele verdens. ”Vi skal stå sammen, men hver for sig!” siger vores statsminister, i samråd med Sundhedsmyndighederne, og det må vi rette os efter, hvis vi skal komme virussen til livs.

Vi har fået Statsministerens 1. maj tale med i dette blad.

Ligeledes Lizette Risgaard fra FH.

Vi håber begge taler bliver modtaget, og bliver læst, da mange ikke har kunnet deltage i sammenkomster, og man ikke bliver snydt for de taler i år.

Formanden har ordet

formand Jens Erik Sørensen

Vi nåede lige at få afviklet vores generalforsamling, inden vores Statsminister Mette Frederiksen lukkede Landet ned, og vi alle blev bedt om at holde os hjemme.

En meget smitsom virus hade ramt Landet.

Vi stoppede naturligvis alt, og vores trofaste medarbejdere blev sendt hjem.

Alle vores planlagte aktiviteter blev aflyst. Vi aflyste vores Sangaften den 25. marts.

Det var jo ikke det værste, for den kan vi afholde, når vi får lov at åbne op igen.

Det er meget værdifuldt med afholdelsen af minde aftenen for 75. årsdagen for Danmarks befrielse efter anden verdenskrig den 4. 5. maj.

Den dag kommer ikke igen.

Vi håber derfor at alle har markeret dagen ved at sætte lys i vinduerne

den 4. maj om aften.

Vi får heller ikke lov at afholde 1. maj i år.

Vi synes derfor at dette års 1. maj plakat skal være på forsiden af ASRA NYT.

Og at to stærke kvinders 1. maj taler kommer med i dette nr. af vores Blad.

Vi har derfor bedt og fået lov at bringe talerne fra både Statsminister Mette Frederiksen og Formanden for LO / FH Lizette Risgaard. Det betyder at alle vores medlemmer får mulighed for at læse talerne og dermed bringe budskaberne videre ud, så tusind tak for den mulighed.

Jeg vil gerne rette en tak til LO. Formand Helge Albertsen fra Ringkøbing – Skjern kommune som på generalforsamlingen fortalte om sit Liv som tillidsmand. Første del af hans beretning kan læses andet sted i bladet.

Tak for en rigtig god aften Helge. Jeg håber at du og dine har det godt, og at vi mødes igen i Historiens Hus

Jens Erik Sørensen.

Formand

Tillidshvervene blev hans styrke!

Helge Albertsen

Helge Albertsen fortalte om sit spændende liv på generalforsamlingen i ASRA i Historiens Hus i Herning.

”Mine forældre var ufaglærte, det lå dem meget på sinde, at vi, deres børn fik en faglig uddannelse, det er jeg meget glad for i dag.

Metalformand Helge Albertsen

Jeg er glad for at komme og fortælle om mit liv, som jeg kan forstå det er en tilbagevendende begivenhed på jeres generalforsamling, at få nogen til at fortælle.

Mit liv jeg vil fortælle om, er mit arbejdsliv, som snart er slut, idet jeg stopper her den 26 marts. 2020 som afdelingsformand for Dansk Metal i Ringkøbing Skjern kommune. De forskellige fagforeninger har heldigvis bedt mig om at være LO formand indtil videre, det er jeg rigtig glad for.

Men jeg skal jo nok starte med fortælle lidt om mit private liv.

Det har været en vestjysk barndom, Min far og mor blev gift i 1951, begge to ufaglærte begge to fra landet.

Min far var allerede ude som jord-dreng som 7 årig, sådan var det jo dengang, og da de kom hjemmefra, så fandt han et lille husmandssted, så måtte de se at tjene til dagen og vejen der. Min far og mor boede på det lille husmandssted ude ved No. Det er der ude hvor man i dag har Danmarks største vindmøllepark.

Jeg blev født i 1955, ti år efter anden verdenskrig.

Det var meget fattige kår jeg voksede op under, min mor har fortalt mig, at de første juleaftener var der ikke penge til julegaver.

Men jeg husker det som en tryk barndom, det var som det var dengang, at min mor gik hjemme.

Min far han forsøgte at komme til at arbejde med landbrug, så han kunne tjene nogle flere penge, men uden det store held, så han valgte at tage ud som arbejdsmand.

Så begyndet økonomien at blive lidt

bedre. I 1967 solgte min forældre så deres lille ejendom, og det skulle vi nok have gjort langt tidligere. Min far han døde desværre forrige tirsdag, men vi fik en god snak, han var meget afklaret, at nu var det slut. Efter salget flyttede vi hen til et lille hus i Hedager.

Der begyndte det så at vende. Min mor var kommet ud som hjemmehjælper. Det var ikke som det er i dag, det byggede på tillid, så hun kom hjem med penge til familien, og far fik nogle gode job, bl.a. på en maskinfabrik i Videbæk.

Men ellers har han været arbejdsmand indenfor murerfaget, indtil han blev ansat ved kommunen. Det var dengang der var noget der hed vejmand, der fik han området omkring No. Senere fik han arbejde med at lægge fliser for kommunen.

På et tidspunkt blev det moderne med genbrugspladser, der blev min far udpeget til at være leder af den. Det var han stolt over, måske gik han lidt for meget op i det, forståelsen for hvorfor man skulle sortere var nok ikke så stor som i dag. Han kom hjem og fortalte der var konflikter med borgerne, som ikke forstod at der skulle sorteres, og det kunne næsten komme til konflikter på genbrugspladsen..

Men han var stolt af den tillid kommunen viste ham, og han nåede at blive 92 år. Han valgte dog at arbejde der til han blev folkepensionist.

Det var arbejdes glæde, der gjorde at han blev ved med at arbejde så længe. Han døde desværre den 16 marts i år.

Jeg kom i No skole.

Min bedstefar var sognerådsformand, og var med til at bygge en helt ny skole, og der startede jeg som 7 årig.

Det var jo en ny skole, og jeg husker min skoletid som en skøn tid.

Der var da nogle "skæve" typer i vores klasser, vi gjorde jo nok ikke nok for dem, men der var jo jobs til dem bagefter alligevel.

Jeg var allerede dengang interesseret i forholdene omkring mig, og jeg blev valgt ind i elevrådet.

Jeg har været med til at beslutte vi ikke skulle gå i skole om lørdagen.

Det var en stor beslutning dengang.

Det var en god tid, og man snakker om i dag, at børn ikke lærer at læse og skrive, den gang havde vi tid til det.

Vi sad og skrev og skrev a,a,a og b,b,b.

Vi kom jo ud med overskud fra skolen.

I dag ser vi desværre mange der kommer ud af skolen med underskud.

Hvad er det der sker?

Kravene er nok blevet meget større.

Mine forældre mente jeg skulle i realen, som min storebror har været. Vi er tre brødre, jeg er den midterste.

Så jeg kom i Realen i Ringkøbing.

Det var noget af en kulturomvæltning.

Der var ikke noget med introduktion, det var bare at møde op, så fik man besked om, hvor man skulle være.

Hvis man i dag flytter fra en skole til en anden eller fra børnehave til skole, bliver man serviceret med møde med det nye, inden man skal begynde.

Os der kom udefra sognene, os blev der set ned på, og man blev mobbet lidt.

Men jeg husker det som vi havde en god klasse, uden de alt for store konflikter. Der var en sød pige der dumpede til realeksamen, men hun er alligevel kommet godt i vej, og kommet ud på arbejdsmarkedet.

Og så skulle man jo være med, og der skulle køres knallert, og den skulle tunes og der skulle gøres noget ud af den, det optog meget tid.

Så rigtig meget tid gik med den knallert. Jeg samlede med mine kammerater i No. Så lå det jo lige til ”højre fod” at jeg skulle være mekaniker.

Det blev jeg så også.

Min far tog med ud til et autoværksted, de lavede Folkevogne og det var da meget godt, men så fik de Mazda forhandling. Det var en flot bil, men den byggede på gammel teknologi. Men der blev solgt mange af dem.

Der var jo opgaver som lærlingen skulle klare, det med at hente rundstykker hver dag m.m.

Der var et hierarki som man måtte tage med i læretiden. Så man måtte kæmpe sig op gennem hierarkiet.

Det er nok sundt, det er med til at gøre en stærk.

Men jeg skulle jo tjene penge, så jeg blev avisbud. Det var 70 aviser der skulle bringes ud, og det tog to tre timer, det var jo langt ude på landet, og der var det godt at have knallerten. De penge jeg tjente ved at dele aviser ud, gik op i benzin til knallerten. Jeg skulle også hente betaling for avisen. Det var hvert kvartal, der fik jeg så meget ros, at avisen blev leveret til tiden, ja man kunne næsten

stille uret efter det, sagde folk. Og så fik jeg en god lommeskilling, det var næsten lige så meget som jeg fik for at køre med avisen, så jeg fik faktisk fire månedslønninger for tre måneders arbejde.

Det var jo med til at betale knallerten.

Jeg startede med at fortælle min forældre var ufaglærte, og det lagede dem rigtig meget på sinde, at deres børn skulle have en uddannelse.

Jeg kan huske der gik ikke ret lang tid, da jeg var startet som automekanikerlærling, så kom tanken, var det nu også det jeg ville?

Så jeg snakkede med far og mor, at jeg nok ville på handelsskole.

Det er en af de få gange jeg kan huske, at far han sagde stop, for ellers gavn han os meget vide ramme, til vi måtte gøre hvad vi havde lyst til.

Men da sagde han: ”du gør din uddannelse færdig!”og det var fordi det lå ham på sinde, at vi skulle have en uddannelse, vi skulle ikke gå og slide og slæbe som ufaglært. Det kan man jo kun takke ham for i dag.

I 1976 hvor oliekrise kom, så fik jeg godt nok tilbudet om at komme ud på nogle andre autoværksteder som svend. Dengang blev der gjort meget i at svejse gamle biler op, det gør man jo slet ikke i dag, men det tiltalte mig ikke. Jeg opdagede at der var mange flere penge at tjene inden for produktions erhvervene.. Metal industrien blomstrede helt fantastisk i vores område, det var som følge af vi var kommet i EF. Det gav landbruget

et boost, det vil sige den industri der lavede de maskiner landbruget skulle bruge, de fik jo virkelig et opsving. I Lem var der mangel på faglært arbejdskraft, så jeg tog til Lem og fik job der på en maskinfabrik. der var så stor rift om faglært arbejdskraft, at det første år fik jeg 7,- kr. i lønstigning, og det var mange penge dengang.

Når firmaet ved siden af søgte nye medarbejdere, gik jeg derover for at høre hvad de ville give i løn, så gik jeg tilbage til min chef og sagde, ”du er altså nød til at give mig noget mere,” for nu kan jeg få job ovre ved den anden fabrik. Så på den måde løftede jeg faktisk lønnen med 7,-kr.

Jeg havde jo kun en ting at sælge, det var min arbejdskraft.

Jeg kan huske jeg prøvede også at få mere i løn som lærling, men det var jo på kontrakt, så det var ikke helt let.

Men jeg havde også som lærling mulighed for at gå i bad efter arbejdet, så jeg kom hjem ren. Men det var ikke altid der var varmt vand, det påtalte jeg gang på gang, at jeg havde ret til at få et bad efter arbejdet. Han var ikke altid lige glad for mig.

Men det lå i mig, det med at kende rettighederne i det faglige arbejde.

Jeg havde en kammerat der var kommet op til Højmark. Så han ringede til mig efter et halvt års tid, om jeg ikke ville komme derop og arbejde.

Det ville jeg egentlig gerne, fabrikken havde et godt renommé, det var en god arbejdsplads, og havde nogle fornuftige lønninger.

Der var jeg så helt op til 1990.

Hvis jeg skal sige noget om den arbejdsplads, så er det en hvor medarbejderne ofte er i rigtig mange år, der er nogen der aldrig har været andre steder, og de har holdt 50 års jubilæum på fabrikken.

De giver ikke en større løn end andre, men det er et godt sted at være, der er omsorg for folkene.

I starten var jeg svejser, og jeg kan huske en af de første dage, jeg skulle lave nogle skraver, og det gik bare derudaf. Så kommer der en gammel smed hen til mig og siger: ”Tag det bare roligt, vi arbejder ikke på akkord!” De havde tidligere arbejdet på akkord, men så var det tage fra dem, så nu skulle jeg jo ikke lige pludselig komme og så bare vise at jeg kunne lave meget mere end de kunne.

Her oplevede jeg så det faglige på en arbejdsplads, at nu skal vi beskytte hinanden.

Det var jo så godt at have den faglige uddannelse som mekaniker, så jeg fik lov til at prøve det hele på fabrikken i Højmark. Jeg fik også lov at arbejde med maskiner som maskinarbejder, jo jeg fik lært en hel del.

På et tidspunkt skulle de bruge en der kunne køre ud og sætte udmugningsanlæg op, så søgte jeg det. De gav mig oveni købet et stor kørekort, som de betalte, og en splinter ny bil at køre i, og jeg fik selv lov til at indrette den. De gav en tillid, og vi fik selv lov at indrette vores arbejdsplads, det var et rigtig dejligt sted.

Men så røg landbruget ind i noget krise, og jeg sagde til ham, hvis der var

behov for at skulle skæres ned, så ville jeg gerne lukke det ned, og komme over på værkstedet igen.

Så det blev knap to år jeg kørte derude. Det var en spændende tid, men også lidt besværlig. Man kunne komme ud til nogle steder hvor det var et rigtig beskidt arbejde, og om vinteren var det ikke sjovt i hylende vinterstorm, at stå ude ved møddingen og stå og svejse med vand op ad bene. Men det skulle jo køre, - nej det var ikke altid lige spændende.

Jeg kom så ind på værkstedet igen, og der var vi ved at udvikle nogle dykpumper, vi gik mere og mere over til gylle, og det lykkedes faktisk rigtig godt. Vi kom godt ind på markedet, og der fik jeg så til opgave at lave som en selvstændig opgave.

Det var en god tid, og mester havde den holdning, at tjener vi penge, så skal vi alle have andel i det, så lønnen var ganske fornuftig. Problemer var bare det, at banken synes han var for ringe til at lave penge. Virksomheden voksede og voksede, så banken sagde til ham, nu må du ansætte en direktør. Det fik han gjort, men desværre blev han slået ihjel ved en ulykke, hvor han ikke havde sikkerhedssele på, så det kostede ham livet.

De havde ingen tillidsfolk, men jeg var blevet udpeget af de andre, der var ca. 40 faglærte, jeg kan ikke huske hvor mange ufaglærte der var. Jeg skulle være med i en gruppe der skulle forhandle løn. Allerede der var jeg i gang med det faglige arbejde, derfor blev der peget på mig, det var op ad bakke.

Jeg kan huske engang i en lønforhandling, der blev vi siddende i kantinen, det var voldsomt dramatisk at det kunne ske på Lind Jensens maskinfabrik.

Der måtte jeg gå ind og snakke med chefen, men vi fik en god snak, og fik det tilsyneladende løst, de gik da i arbejde igen.

Vi besluttede så, at vi ville have en tillidsmand, der var efterhånden kommet 60 faglærte.

Jeg blev så valgt som tillidsmand, det var faktisk et kampvalg, der var en anden der stillede op også.

Årsagen til der var flere opstillet, var at jeg var jo den "røde krabat". Man skal forestille sig vi bevæger os i et borgeligt miljø, så det "røde apparat" kunne alle ikke stemme på, men jeg blev valgt.

Jeg fik et godt samarbejde med fagforeningen. Jeg fik min grunduddannelse som tillidsmand på Metalskolen i Holstebro, et rigtigt dejligt sted. Den er desværre blevet lukket nu.

Så tog jeg efterfølgende kurser ovre på Metalskolen i Jørlunde.

Men så mente formanden for Metal, at jeg skulle med i bestyrelsen, og så kom jeg i afdelingsbestyrelsen.

Jeg havde forslået, at afdelingen skulle have sit eget medlemsblad, det havde man ikke, så jeg fik den opgave, så jeg kom selv til at lave det. Det eksisterer stadigvæk, så må vi se om den kan overleve disse digitale tider vi lever i. Kassereren blev desværre syg og fik kræft i 1990. Så bestyrelsen skulle finde ud af hvad vi skulle, for han stoppede. Så pegede bestyrelsen på mig, så jeg blev kasserer. *(fortsættes i næste nummer)*

Generalforsamlingen i ASRA Februar 2020

Formandens beretning

Beretning 2020!

Vi har i Asra forsat det store aktivitetsniveau. Allerede på det første bestyrelsesmøde den 3. april, var der 5.

Senior klubber der gerne ville komme på besøg, og blandt dem 2 klubber der kommer uden for vores normale dækningsområde, (Nordsalling og Randers) Så derfor besluttede vi at kontakte LO./FH. Skive og LO./FH. Viborg. Det har ikke endnu ført til noget resultat, men vi Tænker at et besøg, måske vil være gavnligt. Også for at forhindre at ting bliver smidt væk, men bliver overdraget os til arkivering. Vi afholdt også 4. maj i 2019.

Vi havde inviteret en forfatter fra Randersregionen til at fortælle om en bog han har skrevet om den tyske besættelse. Bogen handler om Helstedgaard en stor Herregård lidt nord for Randers, som de tyske soldater overtog og bare flyttede ind på, og hvordan familien der ejede gården så måtte leve med fjenden så tæt på, og hvordan deres datter forelsker sig i en tysk soldat. Anmelderne skriver om Bogen at det både er Fiktion, lokalhistorie og Danmarkshistorie. Det var bestemt en rigtig god aften, som vi naturligvis ønsker at gøre til en fast tradition, og det er der også andre i huset der synes.

Her i 2020 går alle i Historiens Hus sammen om at markere den 4. maj, da det jo også er 75. året for freden.

Vi blev også inviteret til repræsentantskabsmøder både i LO. Nordvestjylland og LO. Herning Ikast.

Her får vi mulighed for at møde alle de Faglige organisationer som er medlem af LO. Vi vil gerne sige tak til LO. for denne mulighed, og efterhånden som FTF. forbundene bliver en del af FH. og deltager i deres møder vil vi også få mulighed for at møde dem. Vi har haft kontakt med Danmarks Lærerforening.

Vi er nu også med i fagbevægelsens Skole Kontakt udvalg gennem Kurt Nielsen 3F. Holstebro.

Vi har også i 2019 modtaget arkivalier, så vores arkivarer bliver bestemt ikke arbejdsløse, slet ikke efter sammenlægning mellem FTF. Og LO.

Det må bestemt give os mere arbejde, når de mange faglige organisationer bliver kendt med os.

Der er kommet mange gamle skolebøger, og andre gamle bøger og aviser, der fortæller om Amtsrådsmedlemmer, fra det gamle Ringkøbing Amt. Der var mange spændende ting at dykke ned i.

Leo har brugt meget tid derhjemme

på de gamle aviser, som er fra maj og juni 1945. og han har lavet nogle fine plancher, som bliver lagt frem ved vores 4. maj arrangement.

Den 22. august var vi på besøg i Sønderborg, til fællesmøde med Arbejdermuseet, Sønderborg og Asra. Det var et godt møde, hvor vi fik mulighed for at høre hvad der sker de andre steder, og vi fik også mulighed for at hilse på vores samarbejdspartner fra ABA. Direktør Søren Bak Jensen, Arkivar Jesper Jørgensen og den nye Bibliotekar Marie Holmgaard.

Det var en rigtig god dag, som alle er enige om at vi hvert år skal gentage. Lørdag den 26. oktober deltog vi i Hardsyssel Historisk Samfund - Historiens dag, som blev holdt i Multihuset "Hjertet" i Ikast. Vi bliver der inviteret til at opstille en stand, for at gøre opmærksom på vores forening, En meget spændene dag, og vi får Hardsyssels Årbog 2019 med hjem, og vi fik også 1 nyt medlem på det møde. Det har alt i alt været et godt år, med stor aktivitet.

Også samarbejdet i huset har fungeret godt, der er naturligvis ting vi kæmper med, men vi kan da sige at man allerede i år, går i gang med den store renovering af huset.

Det glæder vi os til at blive færdig med. Vores Vinduer, varme og lys. Det bliver dejligt at få styr på de ting. En elevator ville også være et stort ønske, men det er en hård nød at knække, der er modstand i huset, når ikke alle ønsker en sådan.

Til slut vil jeg gerne sige tak til alle

vores medlemmer og en særlig tak til vores faglige venner for den store hjælp vi altid får, det er med til at gøre Asra til en fantastisk arbejdsplads og et fantastisk socialt fællesskab for de frivillige der arbejder i Arkivet fordi det har deres interesse, så tusind tak til jer.

Også tak til Bestyrelsen for det gode samarbejde vi har, det gør det let for formanden.

Med disse ord sender bestyrelsen beretningen til Generalforsamlings debat.

Bestyrelsen
v/Formand
Jens Erik Sørensen

Dirigenten spurgte forsamlingen, om nogen havde spørgsmål eller kommentarer til beretningen.

Det var ikke tilfældet - beretningen blev enstemmigt godkendt.

Generalforsamling!

Mandag den 26. februar 2020 kl. 19.00
i fælleslokalerne
Historiens hus – Museumsgade 32.
Herning.

Dagsorden:

1. Velkomst ved formanden
2. Vedtagelse af Forretningsorden
3. Valg af Dirigent
4. Valg af Stemmetællere
5. Bestyrelsens beretning
6. Fremlæggelse af årets reviderede regnskab
7. Fremlæggelse af budget
8. Fastsættelse af kontingent
9. Indkomne forslag
10. Valg. På valg er!

Kasserer Inge M. Jensen f/2. år

2. Bestyrelsesmedlemmer

Villy Sørensen f/2 år

Gerda Olesen f/2. år.

2. Suppleanter

Marianne Højlund Christensen

Elin Kragelund f/ 1. år

2. Revisorer f/ 1. år.

Willy Grøn,

Erik Christensen

1. Revisorsuppleant.

Henry Ammitzbøll f/1. år

11. Eventuelt.

AD.1. Formanden bød velkommen til de fremmødte og spec. til Helge Albertsen, byrådsmedlem i Ringkøbing-Skjern kommune, der havde lovet at fortælle om sit liv og arbejde.

Ad.2. Forretningsordenen blev godkendt af forsamlingen.

Ad.3. Bestyrelsen foreslog Niels Hede-gaard som dirigent, og det var der enighed om. Niels takkede for valget og konstaterede at generalforsamlingen var lovlig indvarslet gennem Asra bladet.

Ad.4. Vi ville vente med at udpege stemmetællere for at se, om det blev nødvendigt.

Ad.5. Se vedlagte beretning, som blev enstemmigt godkendt. (se forrige side)

Ad.6. Kassereren fremlagte regnskab og fortalte om 6000 kr, som var blevet overført til brug i 2020 til en udflugt for medlemmer til København. Regnskabet blev enstemmigt godkendt.

Ad.7. Budgettet blev fremlagt og godkendt.

Ad.8. Kontingentet forbliver uændret.

Ad.9. Bestyrelsen foreslog en vedtægtsændring, så revisorerne vælges på skift for to år ad gangen begyndende med Erik Christensen.

Ad.10. Alle valg var genvalg. Villy Sørensens, Gerda Olesen begge for to år. Suppleanter Marianne Højlund Christensen og Elin Kragelund 2. suppleant begge for et år. Revisorerne fortsætter.

Jegge for to år, og Villy Grøn på valg næste år.

Ad.11. Jytte Pedersen foreslog, at man fik installeret teleslynge i lokalet, det var svært at høre nede for enden af rummet.

Til slut sluttede formanden af med en tak til fagforeningerne for hjælp i årets løb, til de frivillige og til bestyrelsen for det arbejde, der var gjort.

Endelig orienterede han om den forestående sangaften 25. marts.

4. og 5. maj arrangementet sammen med de forskellige foreninger i huset. Man havde inviteret kulturministeren, men endnu ikke fået noget endeligt tilsgn.

Frihedskæmperen Børge Things søn vil komme og fortælle om sin far, der endte som general, men blev moppet ud efter krigen.

Herefter sluttede aftenen kl. 21.15.

Helge Albertsen indlæg vil komme på anden måde ved Leo Skaaning.

Gerda Olesen
sekretær

Regnskab

1.Jan. 2019 til 31.dec. 2019

		Regnskab 2019
Indtægter		
	Kontingenter	29.200,00
	Tilskud	0,00
	Diverse indtægter	675,00
	Arrangementer	2.600,00
	Rente	0,00
	I alt indtægter	32.475,00
Udgifter		
	ASRA nyt	1.745,00
	Kensel	6.603,35
	Kontor & administration	1.964,67
	Generalforsamling og møder	840,50
	Gaver & repræsentation	1.000,00
	Arrangementer	8.900,44
	EDB	1.395,00
	Arkiv udgifter	6.886,05
	Diverse	0,00
	I alt udgifter	29.335,01
	Overkud/underskud	3.139,99
Status pr. 31.12.2019		

Status pr. 31.12.2020

Aktiver		
	Kasse	468,27
	Driftskonto	29.844,01
	Reservekapital	125.436,28
	Forudbetalt kontingent	
	Aktiver i alt	155.748,56
Passiver		
	Egenkapital 1. Januar 2019	146.483,57
	Årets overskud	3.139,99
	Forudbetalt kontingent	125,00
	Hensat aktivitet	6.000,00
	Passiver i alt	155.748,56

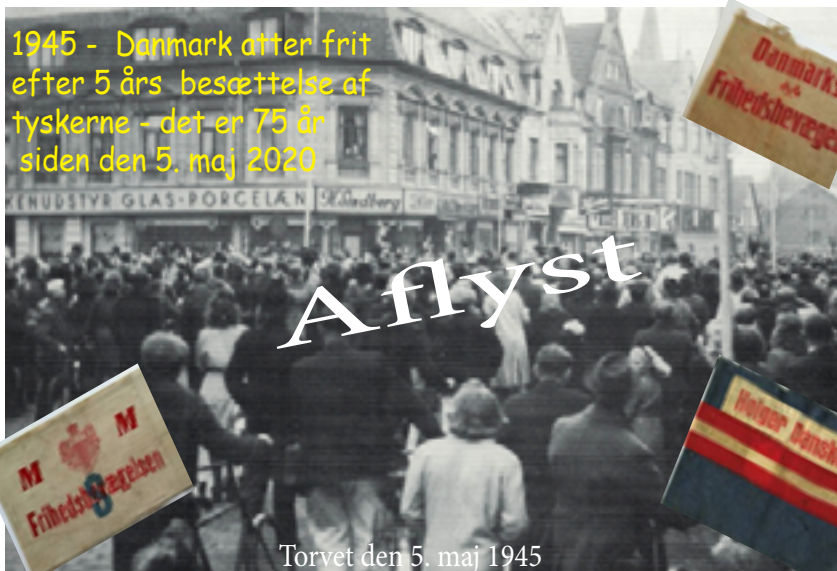
Kasserer:

Inge Marie Jensen - mail:
ingemariej@msn.com

Revisorer:

Jegge - Erik Christensen
Villy Grøn

1945 - Danmark atter frit
efter 5 års besættelse af
tyserne - det er 75 år
siden den 5. maj 2020

Torvet den 5. maj 1945

Stort arrangement i HISTORIENS HUS for at mindes befrielsesdagen den 4.maj 1945

Kl. 18.00

Dr.phil. Morten Thing fortæller om sin far Børge Thing, der var en fremtrædende dansk modstandsmand under besættelsen og var leder af sabotagegruppen BOPA.

Børge Thing var født og levede sine unge år i Herning

Kl. 20.36 Fredag den 4. maj 1945 startede som sædvanligt et program 20:30 med oplæsning af nyhederne ved journalisten Johannes G. Sørensen. Seks minutter inde i udsendelsen blev han af en kollega gjort opmærksom på budskabet, og oplæste det!

Alle er velkommen - der er gratis adgang fra kl. 16.00
i Historiens hus . Museumsgade 32, Herning

Der er udstilling, foredrag, Uropførelse af ny

sang om befrielsen - se hele programmet på næste side.

Der bydes på sandwich og noget at drikke - fra kl.16.00

Statsminister

Mette Frederiksen

1. maj tale

Det føles som lang tid siden nu, at jeg – desværre – sagde nej til at tale i Fælledparken i år. Jeg syntes, der har været for mange uroligheder – blandt andet sidste år, hvor det kom til slåskamp foran scenen.

Men jeg må indrømme, at det her, det er godt nok meget stille. Jeg står i en nærmest tom sal på Arbejdermuseet. Holder tale på video. Og håber, at I ser med derude.

Og skulle der være nogen autonome, der også ser med. Så skal I virkelig pifte højt, hvis I skal overdøve mig denne gang ...

1. maj er dagen for de store ord. Og for de vigtigste værdier.

Den seneste tid har gjort det meget håndgribeligt, hvad de ord egentlig betyder i virkeligheden.

I min levetid har jeg aldrig set så mange mennesker hjælpe hinanden. Aldrig har jeg set så stærkt et sammenhold. Aldrig har jeg set solidariteten blomstre så meget som nu.

Vi kan se, at vores indsats. Hver især og i fællesskab. Den nytter. Ja, den er faktisk helt afgørende.

Indtil nu har vi nået de mål, vi satte os. Vi har reddet menneskeliv. Vores sundhedsvæsen er ikke brudt sammen. Og hjælpepakkerne holder

hånden under mange lønmodtagere, selvstændige og virksomheder.

De gode resultater skal vi holde fast i og samtidig – skridt for skridt – går vi en ny hverdag i møde. Regeringens strategi består af fem afgørende elementer: Vi skal teste. Flere skal bruge værnemidler. Hygiejnen er vigtig. Afstand er afgørende. Og vi skal fortsat undgå at samles mange mennesker.

Det er vores vej. Vores mål er selvfølgelig, at vi skal kunne leve vores normale liv igen.

Verden befinder sig stadig midt i en sundhedskrise. Rundtom på jordkloeden har tusinder mistet livet. Der er indført udgangsforbud. Sundhedssystemer er kollapsede.

Også herhjemme har sygdommen haft menneskelige og økonomiske omkostninger. Jeg føler med alle familier, der har mistet. Firmaer, der er gået konkurs. Jer, der ikke længere har et arbejde.

Heldigvis er meget også gået godt. Og flere spørger: Hvad skyldes det? Svaret er nok lettere at give engang i fremtiden.

Men jeg kan få øje på i hvert fald tre forklaringer. For det første: Vi har været gode til at samarbejde.

Som regering sagde vi til virksomhederne: Hold igen med fyresedlerne. Send i stedet medarbejdere hjem. Staten dækker en stor del af lønnen. Virksomhederne resten. Og medarbejderne selv. Ja, de bidrager med fem feriedage.

En trepartsaftale blev forhandlet på plads på rekordtid. Tak til fagforeninger og arbejdsgivere. Et enigt folketing. 10 forskellige partier. Blev enige om historisk store hjælpepakker.

Vi rykkede sammen. Vores traditionelle uenigheder syntes pludselig meget små. I fællesskab tog vi opgaven og ansvaret på os. Lyttede til hinandens ideer og forslag. Jeg håber, det fortsætter sådan.

For selvom mange har mistet deres job. Selvom flere desværre vil følge. Så kan vi i dag – 1. maj – også se nogle af resultaterne af de aftaler, vi har indgået.

150.000 mennesker har undgået en fyreseddel, fordi der er søgt om lønkomensation. De er sendt hjem med løn – men de har stadig et job. Der er udbetalt cirka 6 milliarder kroner i lønkomensation. Vi har hjulpet over 25.000 virksomheder.

Med andre ord: Vi passer på hinanden.

Og det er måske det andet, vi har lært om os selv.

Konfronteret med corona besluttede vi os for at handle. Vi nægtede at acceptere, at sygdommen bare spredte sig i befolkningen.

Vi begyndte ikke først at regne på, hvad et menneskeliv koster.

Vi insisterede derimod på, at i et velfærdssamfund, der får man hjælp, når man bliver syg.

I Danmark lader vi ikke Fanden tage de sidste.

Den tryghed, der ligger i at vide det. At du er ikke alene. Det er en tryghed, der giver mod.

Og vi kan se, hvordan det spirer frem med nye ideer og måder at gøre tingene på.

Det er for mig at se det tredje, vi har lært.

Vi finder løsninger.

Jeg er imponeret over, hvor mange danskere der tager ansvar i den her situation. Erhvervslivet omlægger deres produktion. Finder på nye koncepter. Det gør mig stolt.

Men at danske virksomheder er dygtige til at omstille sig, det vidste vi dybest set godt i forvejen. Lige nu ser vi præcis det samme i den offentlige sektor.

Og jeg tør godt sige. At den næste reform fra Christiansborg. Den næste overenskomst. Den næste kommunale handlingsplan. Det får alt sammen mere end svært ved at måle sig med de forandringer, som medarbejdere og ledere har skabt sammen de sidste to måneder.

Det skal vi lære af. Vi politikere skal styre mindre. Tilliden skal tilbage.

Vi skal stole på, at hvis vi tør sætte rammerne mere fri. Så finder man løsninger lokalt.

Vi samarbejder. Vi passer på hinanden. Vi finder løsninger.

Tre forklaringer på, hvorfor vi – indtil nu – er lykkedes med at få smitten under kontrol, skærme os mod de økonomiske konsekvenser og nu er i gang med at genåbne.

Det kan også siges helt kort. Ét ord udtrykker det meget præcist. Samfundssind.

På en dag som 1. maj kan vi også kalde det noget andet.

Solidaritet.

Vi er i samme båd. Vi holder alle afstand. Og virussen skelner ikke mellem, hvad du tjener, hvor du bor, eller hvem du er.

Men corona tager alligevel mest fra dem, der i forvejen har mindst. Mange lønmodtagere har job, hvor man er mere udsat for smitte end andre.

Jer, der er ældre eller svækkede, I bliver hårdest ramt af sygdommen.

Og jer, der er ensomme eller kommer fra udsatte hjem, I betaler den største pris for, at vi ikke kan omgås hinanden, som vi plejer.

Vi beder de svageste om at være de stærkeste.

Det gør forpligtelsen for os andre så meget større. Det gælder ikke mindst, når vi nu ser fremad.

Arbejdsløsheden viser igen sit grimme ansigt.

Nøjagtigt som vi så det under finanskrisen for ti år siden.

Dengang var det jer, der havde mindst, der blev hårdest ramt. Jer med de

korteste uddannelser. Og de laveste lønninger. Og ikke nok med det.

Bagefter var det også jer, der i høj grad skulle samle regningen op.

Sådan må det ikke blive igen.

Genopretningen af dansk økonomi skal være retfærdig.

Og vi skal ikke kun genoprette. Vi skal også genopfinde.

Vi skal finde nye måder at arbejde på. Nye måder at organisere os på.

Og vi skal først og fremmest gøre det bæredygtigt. Af hensyn til klimaet.

I stedet for bare at gøre, som vi plejer. Så har vi muligheden for et grønt sporskifte. Vi skal ikke bare kickstarte økonomien. Vi skal også kickstarte klimakampen.

Det starter vi på i dag.

Regeringen foreslår, at der afsættes 30 milliarder kroner til at renovere den almene sektor. Med en ekstraordinær indsats allerede i år. Det betyder, at vi kan forbedre lejernes boliger. Gøre noget ved skimmelsvamp og utidssvarende boliger. Det er godt for lejerne. Samtidig kan vi energirenovere. Udskifte oliefyr. Det gavner klimaet. Og de byggeprojekter, der dermed sættes i gang. Det skaber arbejdspladser. Det gavner beskæftigelsen.

Tre pejlemærker vil gå igen i de udspil, regeringen vil fremlægge.

Det skal være retfærdigt. Det skal være økonomisk ansvarligt. Det skal være grønt.

De pejlemærker gælder også for regeringens mål og værdier i det hele taget. Vores signaturprojekter. De skal

selvfølgelig tænkes sammen på en ny måde. Danmark og verden er forandret. Men vores ambitioner og drømme. De er uforandrede.

Det, der var vigtigt før corona, det er også vigtigt efter corona.

For nok har krisen vist os, at meget kan foregå på nye måder. Men det har også bekræftet, at der er stor forskel på vores arbejdsliv. Det er ikke alle, der kan arbejde hjemme. Det er ikke alle, der kan mødes på Skype eller Zoom.

Tusindvis af danskere er startet tidligt på arbejdsmarkedet. Gået ud af skolen efter 7., 8. eller 9. klasse. Arbejdet hårdt. Måske om natten. Løftet meget. Mange gange.

De har fortjent en værdig tilbage-trækning. Vi gik til valg på at indføre en ret til tidlig pension. Fordi der er mennesker, der ikke bare kan blive ved med at arbejde. Corona-virussen har forsinket vores arbejde. Men kun forsinket. Ikke aflyst. Uretfærdighederne er ikke blevet mindre. Det gælder for Arne. Det gælder for tusindvis af andre gode danske lønmodtagere.

Det er regeringens ambition, at en ny ret til tidlig pension bliver forhandlet og vedtaget i år.

Lige nu skal vi blive ved med at have corona under kontrol. Og vi skal have styr på genåbningen af Danmark.

Det forhandler vi videre om i dag.

Sammen med Folketingets partier. Jeg tror, det er første gang nogensinde, at jeg holder 1. maj sammen med de borgerlige partier. Det bliver forhåbentlig ikke en vane, men meget er i sandhed anderledes i år.

Vi skal genåbne kontrolleret og klogt. I en takt og på en måde, der selvfølgelig er sundhedsmæssigt forsvarlig. Vi vil ikke lade os presse til at gå for hurtigt frem.

Hvad der åbner næste gang i fase 2.

Og rækkefølgen for hele genåbningen. Det præsenterer vi i næste uge. Indtil da:

Tak til alle jer derude, der har set med.

Og tak først og fremmest for at have holdt ud og holdt ved, siden corona-krisen ramte os.

Vi holder sammen ved at holde afstand. God 1. maj.

FH s Formand

Lizette Risgaards

1. maj tale

Så blev det 1. maj.

Arbejdernes Internationale Kampdag – hvor vi plejer at mødes for at fejre vores sejre og se frem mod nye mål – dagen, hvor vi hylder fællesskabet, solidariteten og sammenholdet.

Den her 1. maj bli'r en historisk én. Det er 130 år siden arbejderbevægelsen besluttede at holde 1. maj – og kun én gang siden, har vi ikke været forsamlet rundt om i landet. Det var under besættelsen i 1940. Og i år, ja, her står vi midt i en sundhedskrise, og coronaen er årsag til, at vi mødes her på nettet.

For vi skal holde afstand – men vi skal også – stå mere sammen end nogensinde før.

For om noget, så viser coronaen os, at det er fællesskabet, vores velfærd og solidariteten med hinanden, der gør os stærke:

Stærkere sammen – bare hver for sig. Corona har vendt op og ned på vores liv og vores hverdag.

Børn og unge længes efter at komme i skole og være sammen. Voksne længes efter at komme på arbejde. Og vi længes efter at ha' et liv med vores savnede kære.

Ja, og så er der alle jer, som har stået i front fra coronakrisens start – været udsat – men alligevel passet jeres

arbejde, uanset om du er ansat i den offentlige eller den private sektor. Tak til jer alle – alle sammen. Og også til alle jer tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter, som knokler for at hjælpe kollegerne derude! Vi kommer alle til at mærke følgerne af sundhedskrisen, men nogle langt hårdere end andre. Det skal vi gøre alt for at modarbejde.

For et samfund skal kendes på, hvordan vi behandler de svageste.

Det må ikke igen blive dem, der har mindst, som ender med at betale det meste af regningen for krisen, sådan som vi så det under finanskrisen!

Denne gang SKAL vi vise, at der er en solidarisk vej ud af krisen.

Det vil vi i fagbevægelsen kæmpe benhårdt for.

Her i foråret har vi på det private arbejdsmarked – under meget vanskelige vilkår – forhandlet gode overenskomster i hus for 600.000 lønmodtagere.

Med historisk høj stemmeprocent blev det et kæmpe ja til forhandlernes resultater. Dermed har vi klare aftaler at stå på, når der skal startes op efter krisen.

Desværre har vi også på nogle områder endnu en gang oplevet, at der var så stor afstand mellem parterne, at det ikke var muligt at indgå en aftale.

Her vil jeg virkelig opfordre til, at parterne allerede nu sætter sig sammen – corona eller ej – og får talt udfordringerne igennem!

Det er helt afgørende, at der lægges et ordentligt fundament for de næste private overenskomstforhandlinger om 3 år.

På dagen i dag skal vi også huske på den internationale solidaritet. Ser vi ud i verden, så mister folk deres job i et tempo, der overgår finanskrisen – og uden noget særligt sikkerhedsnet at falde tilbage på. Vi ser sundhedssystemer knække sammen under presset. Og at fattige har dårligere adgang til hospitalsbehandlinger end de rige.

Det er skræmmende, beskæmmende men desværre ikke overraskende. For det er stadig sådan, at alt for mange virksomheder og hovedrige mennesker snyder og unddrager sig beskatning via skattely – det forkrøbler samfundsudviklingen, der hvor værdierne er skabt.

I Fagbevægelsen vil vi fortsat stå sammen med vores internationale kampfæller for at bekæmpe den globale ulighed og sikre anstændige arbejdsvilkår for mennesker – og sætte en stopper for skattesnyd – det gælder både her og ude i verden.

Men – vi kan ikke gøre det alene, og derfor appellerer jeg stadig til både folketing og arbejdsgivere: Det her er en fælles udfordring, både på EU- og verdensplan.

Indtil videre er det herhjemme lykkedes os nogenlunde at ta' hånd om corona-krisen ved at stå sammen. Vi har på rekordtid forhandlet trepartsaf-

taler og hjælpepakker til erhvervslivet igennem.

Med trecifrede milliardbeløb holder vi hånden under mange virksomheder og dermed også rigtigt mange arbejdspladser.

Det er Danmark, når vi er bedst!

Desværre er krisen langt fra slut.

Der venter os mange udfordringer – titusindvis af især unge, ufaglærte og faglærte har helt uden skyld mistet deres job eller deres praktikplads – og dermed deres indtægt. Hvordan sikrer vi, at de kommer tilbage i uddannelse eller job?

Mange virksomheder er allerede på randen af konkurs – det går foruroligende hurtigt. Hvordan sikrer vi, at de igen bliver sunde og stærke arbejdspladser?

Jeg vil sige så meget, at svaret ligger ikke i at gøre som den borgerlige regering gjorde under finanskrisen, hvor skattelettelser blev løsningen på alle problemer.

Besparelser på vores skattevæsen var heller ikke nogen god idé. Det lider vi under i dag – men heldigvis er regeringen i gang med at rette op, også på det – corona eller ej.

De såkaldte 'reformer', der i virkeligheden var brutale nedskæringer for arbejdsløse og folk på overførselsindkomst var også en helt forkert medicin.

Den slags krisehåndtering kan vi under ingen omstændigheder acceptere. Denne gang er det helt afgørende, at vi i fællesskab hjælper Danmark ud af krisen. Efter sundhedskrisen bliver

målet at genopbygge et godt velfærdssamfund, som alle bidrager til – så vi er klar til de næste udfordringer, der måtte komme.

Mange af os møder jo ikke på arbejdspladse, som vi ellers plejer. Og pludselig forstår mange flere værdien af rent faktisk at kunne træde ind på en arbejdsplads og møde kolleger. Vi får øjnene op for, hvor meget det betyder, at være en del af et godt fællesskab på en arbejdsplads.

Den forståelse er god, for alt for mange står udenfor – og kigger ind – og de ønsker sig brændende et job, en uddannelse eller en praktikplads, men af den ene eller anden grund har de svært ved at få foden inden for eller komme tilbage i arbejde.

Jeg ønsker mig, at vi efter krisen gør os umage for at få flere – langt flere – med i vores arbejdsfællesskaber. Hvis vi kan' gi' lidt flere en chance, og skabe et lidt mere rummeligt arbejdsmarked, så vil det styrke os alle sammen – det er jeg overbevist om.

Lige nu og her skal vi naturligvis ta' hånd om de titusindvis, som pludselig har mistet deres job i de sidste måneder. Vi mener i den forbindelse også, at den maksimale dagpengesats skal hæves midlertidigt – i den her helt ekstraordinære coronasituation – ligesom vi helt ekstraordinært hjælper virksomhederne i en periode.

Og når der nu ingen job er – så er det nu, vi skal sikre et løft i uddannelse til de ledige. Denne gang SKAL det lykkes... Vi skal uddanne – mens tid er – så vi er klar til at tage de nye jobs,

der opstår, når coronaen har sluppet sit tag i os.

Og når det sker – hvis vi ta'r det lidt længere lys på – så får vi brug for:

– Offentlige investeringer, renoveringer, nybyggerier der skaber reelle jobs – og gerne grønne job. Det er langt bedre end flere skattelettelser, hvor vi ikke er sikre på, at der kommer job ud af det.

– Og så skal vi have fuld fokus på klimaet.

Coronaen stopper hverken de unaturligt store regnmængder, stormene eller de mange naturkatastrofer vi er vidne til i disse år.

Men når vi nu ved, hvad vi – SAMMEN – Regering, folketing og arbejdsmarkeds parter, kan indgå af aftaler på utrolig kort tid – når viljen er der, og alle er enige om udfordringen – så skal vi gi' hinanden håndslag på klimahandlingsplaner, der for alvor sætter kursen mod 70 %'s reduktion af Co2-udledningerne. I skal vide at jeg er SÅ stolt af ALLE fagbevægelses medlemmer! Stolt af den indsats alle yder, for at vi kommer ud på den anden side af denne coronakrise – med ar på krop og sjæl, men også med målet om et Danmark, hvor vi er mere rige, lige og trygge.

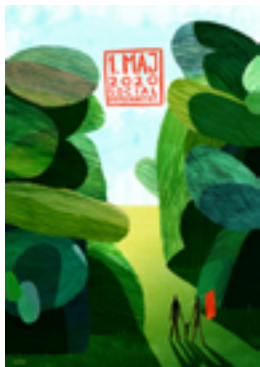
Kære alle sammen, uanset hvor I er, så gælder det: Vi skal passe på hinanden og værne om fællesskabet.

Jeg glæder mig til at se Jer igen næste år... Sådan rigtigt - Fortsat rigtigt go'

1. maj!

Alternativt 1. maj møde hos en lille gruppe ASRA medarbejdere.

Leo Skaaning

2020 plakater

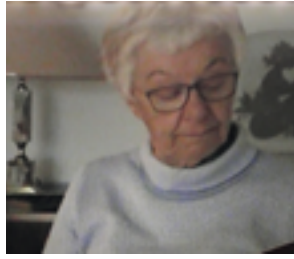

94 år og vært ved 1.maj komsammen

I disse coronatider er det svært at mødes. Jegge kunne kun erindre at 1. maj var blevet aflyst een gang før (under krigen) og indbød derfor en lille flok ASRA medarbejdere, og enkelte andre til at holde 1. maj hos ham.

1. maj taler - Arkivleder Jørgen Aarestrup

Når jeg ser et rødt flag!

Alt blev afholdt efter de gældende regler, med afstand, - af-spritning, både udvendigt og indvendigt.

1.maj talen blev vi heller ikke snydt for. Jørgen Aarestrup holdt en flot tale, med hilsen til alle socialdemokrater i hele verden. Vi fik sunget de obligatoriske socialistiske sange, og sluttede ved middagstid.

Danmark for folket det klinger og gror!

De første bryggeriarbejdere

Guderne må vide, hvornår og især hvordan øl blev opfundet. Uden tvivl stod der en kvinde bag.

I i hvert fald var ølbrygning i tidernes morgen et kvindejob, en del af den almindelige husholdning i ethvert ordentligt hjem.

Engang i 1500 tallet begyndte øl at blive en handelsvare, og så var det lige pludselig et job for mænd. Senere blev øl til industri, disciplin og hårdt lønarbejde.

I 1830 eksperimenterede blandt andet Kongens Bryghus og bryggeriet i Odense med at fremstille bajersk øl.

Men uden større held

Bajersk øl er undergæret og stærkere end det overgærede øl.

Undergæret betyder at gæren synker tilbunds i stedet for at lægge sig i overfladen, når gæringen er slut.

Det undergærede øl krævede en lavere temperatur og en længere modningstid. Alt sammen noget der krævede mere lagerplads og en mere rationel drift.

Brygger I.C.Jacobsen bryggeriet Carlsberg var det der var det første, der havde succes med bajersk øl.

Carlsberg

Carlsberg blev anlagt i 1847 overfor Valby bakke på et sted, hvor der først og fremmest var rigtig godt med vand og mulighed for at grave dybe og kølige kældre. Bryggeriet startede med 10 arbejdere, og det første år producerede de 3.548 hektoliter øl.

Fra starten lignede Carlsberg en gård på linje med de andre, bortset fra at bygningerne var indrettet til formålet.

Det ældste bryggeri af større tilsnit var Kongens Bryghus. Det omtales første gang i 1454.

I 1667 var der 9 svende og en møller, 6 karle, 1 kusk og to bødkere foruden bryggerne, hvor der sandsynligvis har været mindst 2. Kongens Bryghus har været mindst 2. Kongens Bryghus bryggede til hoffet og flåden.

Odin bryggeriet 1892 - her nogle af de første bryggeriarbejdere

Tuborg

1870'erne var der kun 2 bryggerier udover Carlsberg, som lavede bajersk øl i København.

Nemlig bryggeriet Svanholm fra 1853 og Aldersro, som startede i 1860 af familien Owen

Tuborg startede med at brygge til eksport, og øllet blev tappet på flasker på selve bryggeriet.

De første år var der ansat 55 arbejdere. Heraf 11 kvinder og 13 børn og unge. Efter nogle vanskeligheder begyndte Tuborg at producere pilsnerøl, som også blev tappet på flasker på bryggeriet. Pilsneren i den grønne flaske, hed Grøn Tuborg og var en succes.

Bryggeriernes arbejderboliger

Ungkarlene på Carlsberg boede under forhold, som nærmest mindede om en kaserne. Det fortæller en arbejder Andreas Olsen om. Han fik plads i en sal, hvor der boede 10 mand.

Overinspektøren sagde til ham:

Hvis de har et klædeskab, kommode eller kuffert, må de ikke have den på

værelset, da der er skabe til alt deres tøj, men bryggeriet opbevarer deres ejendele til De engang flytter, enten det er ved giftermål eller afsked. Lagnerne til senge skiftes hver måned, håndklæder hver uge.

Kvinder og børn

Fabriksloven af 1873 forbød anvendelse af børn under 10 år i industrien, og begrænsede anvendelsen af børn mellem 10 og 14 år.

Det forhindrede dog ikke visse bryggerier i at udnytte børns arbejdskraft. Tuborg beskæftigede kvinder og børn ved aftapningen.

Aftapningen krævede ingen specielle evner eller viden, så derfor kunne man lige så godt ansætte de billigste.

Carlsberg havde endnu ikke ansat hverken kvinder eller børn.

De kunne ikke bruges til det hårde slæb ved maltgøring og brygning, og de kunne heller ikke stå til rådighed døgnet rundt. Men efter 1870 blev Carlsberg eksportøl tappet på flasker, så blev der ansat 38 kvinder.

Arbejdsforhold og disciplin

Arbejdsgiveren påtog sig ansvaret for arbejdernes velfærd, også uden for arbejdstiden.

Han sørgede for kost og logi, og økonomisk støtte under sygdom og alderdom.

Denne omsorg var udmærket i en tid uden fagforeninger og offentlig social sikring, men den gjorde arbejderen afhængig af virksomheden.

Det var almindeligt at bryggerierne havde forskellige grupper af arbejdere. Man havde faste folk, heraf gerne en stab at ugifte, med pligt til at bo på bryggeriet. Herudover ansatte man daglejere til f.eks. jord og bygningsarbejder, isbjergning og andet forefaldende.

Om ansættelse på Carlsberg fortæller Andreas Olsen:

”Jeg kom en sommerdag i 1897 til Gamle Carlsberg for at søge arbejde. Her kom jeg til at tale med overinspektøren. Han var en meget pæn mand at tale med, og han sagde han havde brug for folk, og da dem Carlsberg brugte var store folk, så kunne han godt bruge mig.

Men så kom betingelserne. Om jeg havde været soldat?

Det bejaede jeg. Om jeg var forlovet eller gift? Jeg svarede ingen af delene. Gifte folk antog de ikke på måneds-løn. Carlsberg skulle nok selv bestemme, når man måtte gifte sig. Der kan godt gå en 4 til 5 år før de kan gifte dem, sagde han.

Så skulle jeg stifte bekendtskab med Carlsbergs arbejdsreglement.

Vi har *Militær disciplin på Carlsberg, fortsatte han.*

Jeg har været soldat, så det viste jeg godt hvad det indebar, og når andre kunne indordne sig, så kunne jeg vel også. - Ja, vi straffer jo ikke med vand og brød, ej heller med mørk arrest, men de må ikke komme for sent hjem. De skal være i seng kl. 10.00, hvis de ikke får speciel tilladelse til at være længere ude.

Hvis de kommer senere hjem, skal de henvende dem til natassistenten, og så er der en mulkt på 2 eller 5 kroner til Valby Asyl. Hvis de forsøger at klatre over hegnet, er det øjeblikkelig afskedigelse.

Arbejdstid

Arbejdstiden var lang, og mange gange tilfældig.

Det var ikke ualmindeligt med en arbejdsdag på op til 15 timer.

De der boede på bryggerierne stod principielt til rådighed døgnet rundt. Ingen gik hjem, før arbejdsgiveren mente, at arbejdet var overstået. Fritid var der ikke meget af.

Løn

Arbejdet var hårdt, arbejdsdagen var lang, og lønnen var ussel for de fleste. Arbejdsgiverne har altid forsøgt at splitte arbejderne, ved at give dem forskellige løn. Der var store lønforskelle mellem de forskellige bryggerier. Mellem faste folk og daglejerne, og også mellem folk, der lavede samme arbejde. På Tvedes bryggeri havde de 14 kuske 14 forskellige lønftaler.

Grød, grød, grød, kartofler og kål

Brygger I.C.Jacobsens hustru, Laura Jacobsen køkkendagbog fortæller, hvad hun gav de faste folk på Carlsberg at spise. Det var jævn mad, men sikkert langt mere nærende, end hvad mange andre arbejdere måtte klare sig med.

Kartoffelretter, kål, masser af grød, og klipfisk, dominerer køkkendagbogen. Torsdag

Faaer Folkene Kaal eller Ærter med ituskaaret Kjød og Kartoffler.

Fredag

Faaer Folkene Brød, Velling, Bollemelk - Til Velling bruges 5½ Pægel Byggryn.

Til Bollemelk bruges et Pund Meel. 12 Lod Smør. 10 Æg og Melk i stedet for Vand.

Til 9 personer (Mikkelsdag) en af Laugenes festdage, og tillige skifte og terminsdag, var der Risengrød om Middagen. Steg og Rødbeder. Til Eftermiddag Smørrebrød, Sigtebrød med Ost, Rugbrød med Kjød. Bagefter stod den på kage og punch.

Fra Socialdemokraten 16. aug. 1883

Den første strejke, der findes beretning om, drejede sig om arbejdstiden. Det var kvinderne på Tuborg der i 1883 i flere omgange nedlagde arbejdet. De protesterede mod forceret overarbejde i forbindelse med at Tuborg indførte akkord på dag og nathold. Socialdemokraten skrev om skandaløse arbejdsforhold på Tuborg. Kvinderne arbejdede 18 timer i døg-

net, og måtte desuden arbejde natten igennem flere gange om ugen. Der var flere eksempler på, at dette havde ført til arbejde 37 timer i træk.

Bryggeriarbejderne

organiserer sig.

Bryggeriarbejderne kom relativt sent i gang med at organisere sig.

Faktisk havde den faglige og politiske organisation af de danske arbejdere stået på i 25 år, før arbejderne på bryggerierne, som en af de sidste ufaglærte grupper, begyndt at røre på sig.

Men til gengæld gik det stærkt, da der først kom hul på bylden. Også blandt Brænderiarbejderne og mineralvandsarbejderne.

Organisationen betød meget hurtigt, at bryggeriarbejderne fik brudt med de patriarkalske forhold og arbejdsgivers evne.

Ovenstående er uddrag fra bogen:

”De slukkede vores tørs - og gjorde livet lidt rødere!”

I den nye by, i den Gamle By i Århus står der på et lokum i en arbejderbolig

Stem rødt

Pis gult

Æd grønt

Kom og syng med

**ASRA Indbyder til sangaften i
Historiens Hus. Museumsgade 32. Herning
Onsdag den 25. Marts 2020 kl. 19,00**

Gratis adgang - kaffe, øl og vand kan købes i pausen

I en tid, hvor højskolesangbogen bliver
Radio har haft en maraton sang
fra forskellige steder rundt om i landet. Til at syng
med, og det vil vi gerne gøre igen.

Vi vil synge mange sange, vi får et sangkor til
at hjælpe os på vej. Lyden, og så kommer der en
i det hele taget. nemlig Christen Birkebæk og hans kor
fr det, at du får brugt stemmebåndet. får
sun sange der måske bliver slettet i
Højskolesangbogen, men vi vil også bruge Arbejdersangbogens mange
gode sange og viser. Kom og få en rigtig god sangaften!

Venlig hilsen ASRA

Vi er kedde af at vi måtte aflyse vores sangaften, men vi følger vores statsministers ord, "nu skal vi stå sammen og passe rigtig godt på hinanden!" Og så regner vi med at lave en ny sangaften senere på året.

ASRAs bestyrelse efter generalforsamlingen 2020

Formand: Jens Erik Sørensen - Højlundsparken 17. 7600 Struer
Tlf. 96840639 mail: lissyogjenserik@gmail.com

Næstformand: Villy Sørensen - Boghvedevej 10. 7490 Aulum
Tlf: 40533176 mail: villy@jacop-s.net

Kasserer: Inge Marie Jensen - Stabyvej 39. Staby 6990 Ulfborg
Tlf: 23834577 mail: ingemariej@msn.com

Sekretær: Gerda Olesen - Trøstrupgade 16. 7400 Herning
Tlf: 29902961 mail: gerdaolesen600@gmail.com

Best. medl, John Madsen - Lykkesvej 55. 7400 Herning
Tlf: 4074 5661 Mail: johnmadsen@tdcadsl.dk

Best.medl. Niels Hedegaard - Krogen 5. Lind 7400 Herning
Tlf: 41104832 mail: krogen5@email.dk

Web master: Jørgen Markmøller - Gl. Skolevej 58. Herning
Tlf: 24752975 - mail: markmoller@mail.dk

Suppleant: Marianne Christensen - Haslevgade 57. 7400 Herning

Suppleant: Elin Kragelund - Findlandsparken 28, 2 7430 Ikast

Arkivchef: Jørgen Aa-Nielsen - Sønderagervej 10. 7400 Herning
Tlf: 20252652 mail: arkiv@asra.dk

Blad redaktion: Leo Skaaning - Straussvej 4. 7400 Herning
Tlf: 41572228 mail: leo.skaaning@gmail.com

Arkivmedarbejdere:

Jørgen Markmøller - Inga Ries Pedersen - Tove Nykjær -
Henry Ammittzbøll - Jørn Jensen - Gerda Olesen - Niels
Hedegaard - Leo Skaaning

75 ÅRS JUBILÆUM

BEFRIElsen

D. 4. MAJ 2020

Dronningen og Statsministeren i Mindelunden